

da se kmečki stan izkorišča. Tako, ljubi kmet, ne sme dalje iti, tako bi polagoma prišli vsi na kant! Ko pride kmečki stan do pogina, takrat bo prepozno, takrat gotovo ne bote vprašali drug drugega, ali si ti Slovenec ali Nemec, ali nemškutar, temveč stradali bote vsi skupaj! Toda postavite se le ob pravem času na lastne noge, ne bodete in ne smete biti uničeni, kajti z vami bi morala poginiti vsa država! Brez kmeta živi samo le vrag, nikakor pa papež, cesar, uradnik, duhoven, bogataš s polnim žakli denarja, berač z lačnim in praznim trebuhom. Kmet je tisti, ki redi in preživlja ves svet in za to žanje včasih le nehvaležnost in zaničevanje posurovelih ljudi. Zato ti tukaj, kmet, kličevo in prav od srca svetujemo, zapomni si vendar enkrat za vselej blagohotne naše besede in ubogaj nas: Prvaški dohtar in far ni tvoj prijatelj, ni tvoj naravni in poklicani voditelj! Nikdar se ne daj motiti s tistimi bedastimi besedami: Ja, pa g. dohtar in far so učeni! Da, res je, so učeni ti gospodje, pa za sebe in za svoj žep, ne pa za tebe, ljubi kmetič! Kdaj pridejo zopet volitve, bodisi državno ali deželnozborske, potem si izberite kmeta za svojega zastopnika, saj je med vami dosti bistrih glav, nikdar pa ne volite pravaškega dohtarja ali farja, s tem bi si, kmet, le sam na se kupoval karabač. Pogledajte le na gornještajerske kmete, ki so poprej bili tudi v okovih dohtarjev in farjev, ali zdaj so se, hvala Bogu, opostili nečastnih verig, zdaj imajo moč iz svoje sredine kot zastopnike v vseh postavodajalnih zborih in lejte, obrnilo se je na bolje in lepa prihodnost se jim obeta za njih trud in za njih delo! Torej s prvaškim dohtarjem in farjem le proč od kmečkega korita! Žalostna statistika, ki vam jo kmalu priobčimo, bo vam jasno pokazala, koliko se lepih kmečkih posestev vsako leto proda od prvaških dohtarjev, in ti, kmet, bi jim še dalje veroval? Vsemu temu bo konec, kadar se kmet osvobodi od pravaškega dohtarja in farja, kadar bo imel v vseh političnih zastopih svoje ljudi, kadar bo spoznal, da narodno sovraštvo kmetu le škoduje in kadar bo veroval bolj lastnim močem in lastni pameti, kakor pa svojim hinavskim „prijateljem!“ Mi trdno verujemo, da se bodo tudi za kmeta vremena kmalu zjasnila ter da bo smel vsak kmet lahko, zadovoljno in ponosno reči: Res, kmečki stan je srečni

Deset zapovedi za moža.

Tiste so krajše, ker možje ne poslušajo radi dolgih „pridig“.

1. Ako si enkrat oženjen, potem veruj, da je tvoja žena najlepša in najljubša ženska na svetu, torej jo imej rad.
2. Veruj, da zakon ni kšeft, temveč nežna zveza dveh, iskreno se ljubečih src, zato se ne ženi brez ljubezni, temveč si izvoli nevesto, katero že natančno poznaš.
3. Vzemi si ženko iz svojega stanu, ne jemlji si nikdar starejšo kakor si ti in zapomni si, da denar na svetu še ni vse.
4. Ne gledaj toliko na lepo kožo in lepo lice, temveč si vzami za ženko tisto, ki je dobrega, vernega in usmiljenega srca. Lepo, reče lice hitro zveni in se zgrbanči, dobro srce tvoje ljube ženske pa tudi na stara leta ne izgubi vrednosti.
5. Ne očitaj ženi, ako je bila morebiti revna in ti veliko ni priženila. Dobra gospodinja je zlata in ti sočakov vredna, dobra gospodinja tri vogle pri hiši podpira, pravi resnično stari pregovor.
6. Tvoje najljubše kratkočasje in edino veselje bodi pri ženki, rodbini in gospodarstvu, ne po gostinah.
7. Nikdar ne pretepaš svoje žene, to je surovo in brezsrčno. Daj ji dobro, prijazno besedo, s tem več dosežeš kakor s palico. Ako pretepaš svojo ženo, potem s tem daješ strašansko pohujšanje in grd izgled svojim nedolžnim otrokom!
8. Tudi ti ne ajtraj, to je neumno. Ako si prepričan, da se medsebojno in odkritosrečno ljubita, potem je vsako ajtranje (ljubosumnjenje) le šiba, ki si jo sam na se pleteš.
9. Skrbi za postenje in dobro ime svoje hiše. Gospodar, ki ni na dobrem glasu, tudi v zakonu ni navadno srečen.
10. Šparaj in ne troši po nepotrebnem. Danes morda po nepotrebnem kupuješ in zapravljaš, jutri pa boš morebiti še to moral prodati, cesar ti je treba. Pridnemu možu lakota le v hišo gleda, v njo si ne upa. Pobožen bodi vprito Boga, sramežljiv do sebe, pravičen vsakemu. Vsem zakonskim pa velja resnični izrek:

Kjer je vera,
tam je Bog,
in kjer je Bog,
tam ni nadlog.

Tako vam v prihodnost kliče vaš iskreni prijatelj „Štajerc“.

stan! Pesnik Mirosl. Vilhar pa poje v svoji lepi pesmici „Kmet“:

Ce kdo zaničuje
težki kmečki stan,
ta nima al' srca,
al' nima možgan.

Dopisi iz Štajerskega.

Iz Ormoža. Blizajajoče se volitve v okr. zastop nas izzivajo poročati, katere osebe vladajo v tej važni korporaciji in kako in „kdo“ vodi vse njene zadeve. V to treba, da se ozremo na dobo zadnjih 25 let. Tistokrat še ni bilo v našem mestecu in v našem okraju narodnega prepira, Slovenci in Nemci so živeli v najlepšem soglasju. Po prihodu c. kr. notarja, dr. J. Geršaka pa so se nagloma razmere predrugačile. G. Geršak se je v kratkem polastil okr. zastopa in bil tako dolgo njega načelnik, dokler niso nenaklonjeni mu uradi njegovo opetno izvolitev priporočali — v nepotjenje. Ostal pa je še vedno absolutni vladar okr. zastopa. Zviti, gospodstvaželnji gospod je pač znal obdelavati tisto veliko kožo, ki se ji pravi: slovensko ljudstvo. S kraja jo je gladil, rahlo kartačil in mazal in mazal, da je postala mehka. V tem prekoristnem delu ni maral nobene pomoči, vse je sam opravljal. Osnovni je Čitalnico, pevski zbor, svojo ormoško posojilnico, imenitno društvo „Sloga“ itd. Vse te narodne naredbe je utaboril v svoji lastni hiši in ni načeloval. Tudi okr. zastop je — se vé — imel tam svoj sedež. To vam je bilo dela in ... zaslužka! Dr. Omulec je bil tistokrat še to, kar je približno „pik-poba“ v duraku, bil je samo sredstvo, ki se je po potrebi rabilo ali pa potisnilo v kot. Pa „svaka sila do vremena!“ pravi sosed Hrvat in si je že takrat mislil potuhnjeni dr. Omulec. In ni se varal. Na enkrat in nenadoma je bil dr. Geršak in sicer na rovaš „Sloge“, doli in ... vni, dr. Omulec pa gori. Znani središki „sami zo-se, niks-dajčpurgerji“ so ga porinili v ospredje in postal je po njih milosti načelnik. Sedaj je že precej pristrizeno kožo dobil „v delo“ dr. Omulec. „Kšeft je kšeft!“ si je mislil on in njegov hudi duh, vekovečni koncipient Pernat in tudi on je ustanovil svojo „okrajno posojilnico.“ Iz gole ljubezni, iz narodne požrtvovalnosti in praktičnih ozirov je tudi on tej molzni kravici omislil varno zavetje v svoji lastni hiši. Stvar se je prav dobro obnesla. Vsako majhno posojilo zahteva že poizvedbe, intervallacije, razne pisarije itd. in vse to nese lepe, lepe kronce. Zadeve okr. zastopa pa oskrbujejo Središčani in par drugih somišljenikov, Kočevar, Zdravec, Živko in neizogibni „kämmerer središkega trga“, gostobesedni Kolarič, zapovedujejo, dr. Omulec pa pohlevno uboga. Te razmere so za Središčane velike koristi, kajti kmalu bodo imeli na stroške okr. zastopa k vsem svojim goricam prav lepe ceste. Za njih zahteve je vedno dosti denarja, za potrebe goraje polovice pa ne storijo ničesar. Občani in volilci zahodne polovice orm. okraja, združite se, da s pomočjo nesebičnih prijateljev predrugačite te slabe razmere v okr. zastopu! Nezadovoljnih je mnogo!

Veleposestnik. Iz Križevca pri Ljutomeru. V našem okraju je potrebna dež. gosp. zimska šola, ali gg. odborniki od slovenske strani, zlasti gg. Mursa, Paconja in Misja zadevo zadržujejo, da bi le šola ne prišla v Križevce. In to bi ne bilo pravično, ker Ljutomer ima že svojo viničarsko šolo, Mota in Oven imata svojo „Zadrugo“, le za Križevce je okr. odbor po mačesko dozda skrbel. Gospodarska šola sodi v sredino okraja, med velike vasi in bi nikakor ne bilo prav, ako bi jo potisnili čisto na ogrsko mejo. Ako je to res, da Ljutomerški in cvenški Slovenci za potrebe in za ljudstvo v resnici imajo srce in ne mislijo vedno le na svoj profit in svoj žep, potem se ne bodo dalje zoperstavljali dež. gospodarski šoli v Križevcih.

Iz Cirkovc pri Pragerskem. Suknja našega kaplana je jako prašna, zato te, dragi „Štajerc“, prav lepo prosimo, da tega dolgosuknježa nekoliko okrtiš. Pri nas namreč ga ne najdeš človeka, ki bi se ne brigal za pouk naše šolske mladine. Kakor je vsem znano, ustanovila se je

lani nemška šola na Pragerskem. Vse pametne stariše je to razveselilo, klerikalce pa razkačilo. Nekaj otrok je zapustilo šolo v Cirkovcih in zdaj hodijo na Pragersko. O tem je izvedel naš črnosuknjež in to ga je tako razkačilo, da je bil kakor bi ga bil veter s Pohorja sem dol prinesel. V šoli proti svojim učencem se je začel kregati in psovati Nemce in nekatere stariše, češ, taki stariši so neumni, ki dajejo svoje otroke nemški učiti. Povej nam le, povej, ali se nisi tudi ti učil nemškega jezika, saj bi zdaj drugače ne nosil dolge gosposke suknje! In v šoli je naravnost pokazal na nekega učenca ter nad njim zahrnil: „Ti si tudi eden tistih, ki si hotel iti v nemško šolo!“ in potem se je nad njim neznansko drl, da taki otroci pre najpoprej zavrnejo materin jezik in naposled postanejo berači. Mi pa tebi, g. Melhijor Zorko, prav po prijateljsko svetujemo, izpolnui rajši ti svoje duhovske dolžnosti, veš dobro, da nisi ravno na najboljšem glasu po škofiji! Obnašaj se lepše pri spovednicah, na svetih mestih in posebno v šoli, da se ne bodo učenci vse vrste reči o tebi pogovarjali! Ne kali božjega miru, to je Kristusovemu nauku nasprotno! Ako pa se predrzneš še dalje šuntati in psovati, potem bomo odprli našo črno škatljo, katera vé o tebi jako fine „štiklece“ pripovedati, za prihodnjic ti zagodemo eno tako, da se boš kar zjokal. Zapomni si, da s putrom na glavi ne smeš hoditi na solnce. Več pobožnih faranov.

Od Sv. Martina pod Vurbekom. Pišemo v imenu večine župljanov in vprašamo tiste 4 osebe, kako ste se mogli tako nepremišljeno podpisati in nas v Fhposu kot lažnive dispovaltelje imenovati? Vprašamo vas, katera laž se je v „Štajercu“ o našem župniku postavila? Ali je mar laž, da se je župnik kaplana branil, ko je naš spoštovani ključar v imenu faranov zanj prosil pri g. kanoniku? — Ali je laž, da več faranov zavoljo župnika k njegovi božji službi ne hodi? Za to imamo več ko dosti prič. — Ali je laž, da je že veliko župljanov reklo, ako se ne bo boljše podučevalo in lepši izgled dajalo, da nas to bo spravilo ob vero? — Ali je laž, da župnik seje zgolj sovraštvo med ljudi, med svoje župljane in da ima v naši župniji več sovražnikov kot prijateljev? — Ali je to laž, da župnik rad k sodnji leta in še druge k temu šunta? — Ali je laž, da je hodil k sodnji pričevati za svojo kuharico Mačekovec? — Ali je to laž, da je župnik pustil pri cerkvi prostor zagraditi? — Ali jo to laž, da je dal kapelice za cerkvo olepsati, procesije s Sv. R. Telesom okoli cerkve pa že dve leti ni imel? — Ali je to laž, da so se župnikove krave okoli cerkve pasle? Za vse to imamo prič dovolj. — Ali je to laž, da je v faro šest izb in župnik se izgovarja, da nima prostora za kaplana? Koliko osebam je to že pravil! — Ali je to laž, da mora vsak župljan poprej Mačekovco po župniku vprašati in še le takrat sme župljan ž njimi govoriti, kedar jih ona pokliče? — Ali je to laž, da župnik od broda jemlje denar, ki je le za kaplana namenjen? — Povejte nam, vi podpisani v Sl. Gosp., ki ste ravno sosed tistega starega moža, ki je bil zmirom pošteni, ali ga ni župnik po nedolžnem obdolžil tatvine, in še zdaj se tisti mož kakor tudi njegova žena zavoljo te krivice, namreč zavoljo obdolžitve pokradenega denarja v cerkveni kasi večkrat prav milo jočeta. Če vi rečete, da je to laž, potem se župnikom vred krivite tega poštenega moža po nedolžnem. — Ali je tudi to laž, da je župnik tudi nekatere druge farane podolžil, da so mu meso in špeh kradi? Zakaj pa jih je silil, da so morali v njegovi kamri nogo v sledi meriti? Še zdaj ga preklinjajo tako, da se pekel smeje! Še ni dolgo, kaj se je neki revež, ki zdaj berači, v neki hiši razjokal, preklinjal ter rekel: „Ta župnik Viher mi je kriv, da sem zdaj revni berač in moram od hiše do hiše kruha prositi, ko bi lahko svojo hišo in svojo službo imel! Ali odkar me je ta župnik tatvine obdolžil, nisem več srečen! On mi je krvavo škodoval, ker se vsak človek, posebno v moji službi kot pismonoša, mora strogo poštenja držati! In odvzeta mi je bila služba kakor tudi tajista hiša, ki mi je bila obljubljena, ako pošteno svojo službo 10 let opravljam. Celih šest let sem jo pošteno opravljal in bi jo bil tudi zanaprej, da ne bi me bil ta župnik ob mojo